

Aikaisemmin Tunnetut "Kraatiat" Ja Teknokraatia

LÖYTYY useita, kaikissa sivistyskielissä käytettyjä sanoja joiden loppuosana esiintyy otsikossamme oleva "kraatia." Luonnollisesti niillä on kussakin kielessä oma muotonsa, mutta merkitys on sama. Käsitelkäämme tässä muutamia yleisimmin tunnettuja "kraatioita" ja niiden asiallista merkitystä. Sellaiset ovat: aristokraatia, autokraatia, byrokraatia, plutokraatia ja demokraatia. Englanninkielessä käytetään toisinaan myöskin — joskaan se ei liene vielä kieleen vakiintunut sana — nimitystä "mobokratia" (mobocracy). Viimeisen vuoden aikana on näiden joukkoon liittynyt ja yleisen huomion kohteeksi tullut teknokraatia.

Koska kaikilla näillä sanoilla on sama loppuosa, täytyy niiden merkitykselläkin olla osaksi samanlaisuutta. Se loppuosa johtuu kreikkalaisesta sanasta "krateo" — hallinta. Samanlaisuus esiintyy siinä että ne kaikki tarkoittavat hallitusvaltaa; kukin luonnollisesti omalaatuistaan hallitusvaltaa, joka laatu tulee määritellyksi sanan alkuosalla. Ottakaamme sanat edellä esitetyssä järjestyksessään, tarkoituksella saada selville minkäläisiä hallintavaltaa kukin niistä merkitsee.

Autokraatia

Sanan alkuosa, "auto," sellaisenaan tarkoittaa yleisimmässä merkityksessään samaa kuin "itse." Kun siihen liitetään "kraatia," tulee se merkitsemään itsevaltiutta; hallitusvaltaa joka on kokonaan jonkun yksilön käsissä, hänen tahdostaan riippuvainen ja hänen käytettävissään mielensä mukaan. Asiallisesti on merkitys sama kuin yksinvaltiutus, eli ehdoton monarkia. Entisten aikojen hallitukset olivat enimmäkseen näitä autokraatioita, eli ehdottomia monarkioita. Nykyisin ei sellaisia enään sivistysmaissa löydy, joskin fascistisen diktatuurin

pyrkimykset tähtäävät asiallisesti samaan suuntaan. Sanomattakin on selvää että tämänlaatuisen hallintovallan alaisuudessa ei yleisellä kansalla, varsinkaan sen työtätekevällä osalla, ollut mitään muita oikeuksia kuin mitä itsevaltiutus — autokraatti — katsoi omien etujensa vuoksi tarpeelliseksi kansalle antaa.

Aristokraatia

Sana "aristos" merkitsee kreikkankielessä samaa kuin paras tai parhaat. Ihmisistä yhteiskunnan jäsenenä puhuttaessa tulee se siis merkitsemään parhaimmista. Nykyaikaisessa merkityksessään sana "aristokraatia" tarkoittaa syntyperällisesti etuoikeutettujen ihmisten, ylimysten eli aateliston hallintovaltaa. Jätteinä tämänlaisesta hallintovallasta menneiltä ajoilta esiintyvät vielä sellaiset hallinnolliset laitokset kuin on loordien huone Englannin parlamentissa.

Ylimystön valta ei liioin ole koskaan ollut työtätekevän väestön etuja valvova, vaan, samoin kuin yksinvaltakin, työtä orjuuttava ja riistävä. Aristokraatia vallitsi vanhanajan henkiorjuusyhteiskunnissa — missä ne eivät olleet suorastaan autokraattisia. Samoin keskiajalla, feodallaitoksen yhteydessä, itsevaltiuden rinnalla ja osaksi sitä vastaan taistelevanakin. Se säilyi visissä määrin vielä uudella ajallakin, siihen saakka kunnes kapitalistisen talousjärjestelmän kehitys sen työnsi taka-alalle, vaati luonteensa mukaisesti toisenlaatuisia "kraatioita" väestön hallitsemiseksi.

Byrokraatia

Byrokraatia johtuu sanasta "bureau" — virasto — ollen sana alkujaan tarkoittanut virastoissa yleensä käytettyä kirjoitus- eli virastopöytä. Suomenkielisenä se tarkoittaa virastovaltaa ja siis luonnollisesti ni-

den valtaa jotka virastoja hoitavat: virkamiesvaltaa.

Sellainen valta pyrkii aina kehittymään kaikissa organismeissa, niin yhteiskunnallisissa kuin muissakin, missä väestö tai jäsenistö ei itse pidä määräysvallastaan kiinni, vaikkapa lakien ja säädösten mukaan siten asiat olisivatkin järjestetyt. Yhteiskuntahallinnollisesti merkitsee byrokraatia politikoitsijain valtaa, hallitusvirastojen kautta.

Työväen järjestöissäkin havaitaan usein byrokraatian vallitsevan. Järjestön palvelijaksi, ainakin nimellisesti, valitut virkailijat vähitellen kehittävät byrokraattisen hallinnon jäsenistön yli. Siten havaitaan olevan asiain esimerkiksi tämän maan ammattionionistisessa liikkeessä ja erinäisissä poliittisissa puolueissa. Yhteiskunnallisessa hallinnossa virastovalta voi kehittyä ja säilyä vain siinä määrin kuin se on halukas ja kykenevä palvelemaan yhteiskunnan taloudellisesti hallitsevan luokan etuja.

Plutokraatia

Roomalaisessa jumalatarustossa esiintyy manalan, eli kuolleiden valtakunnan, hallitsijana Pluto. Hänen käsitettiin olleen äärettömän rikas. Kreikankielessä merkitsi sana "ploutos" rikkautta. Näistä sanoista johtuu sana "plutokraatia," tarkoittaen se rikkautta, eli rikkaiden, valtaa — siis nykyisessä merkityksessään rahavaltaa. Asiallisesti on plutokraatia vallinnut koko kapitalistisen talousjärjestelmän ajan ja vallitsee edelleen, joskin sitä verhoetaan muunlaisilla "kraatioilla." Kapitalistisessa taloudessa se merkitsee työväenluokkaan nähden työn luomien arvojen riistoa ja senlaisen järjestelmän edelleen säilyttämistä joka tekee mahdolliseksi ja takaa riiston edelleen jatkumisen.

Nykyaikainen byrokraatia on pakoitettu palvelemaan plutokratiaa, kun taas entisistä aristokraateista on muodostunut nykyaikaisia plutokraatteja, ei syntyperäisen paremmuutensa, vaan omistusvaltansa perusteella. Siinä määrin kuin nimellistä autokraatiakaan vielä löytyy, on sekin riippuvainen nykyaikaisesta kapitalistisesta plutokraatiasta ja sitä on palveltava myöskin

niiden jotka, fascististen diktatuuripyrkimysten kautta, tähtäävät uusilaatuiheen autokraatiaan.

Kaikista "kraatioista" todellisin ja mahdavin nykyaikana on plutokraatia.

Demokraatia

Tämäkin nykyisin niin paljon käytetty nimitys johtuu kreikasta, "demos" tarkoittaen kansaa, eli väestöä, ja edellä mainittu "krateo" hallintaa. Demokraatia siis merkitsee kansan hallitusvaltaa, eli, kuten sitä yleisemmin käytetään, kansanvaltaa. Teoriassa se tarkoittaa, yhteiskunnallisesti, sitä että määräysvalta yhteiskunnan asioissa on tasaisesti jaettu kaikkien yhteiskunnan jäsenten kesken. On kuitenkin ilmeisen selvää että yhteiskunnassa, jossa ihmisten luokkiin jakaantuminen tapahtuu heidän taloudellisen asemansa, eikä teoreettisten poliittisten oikeuksiensa perusteella, demokraatian on pakko jäädä ainoastaan näennäiseksi. Plutokraatia, ollen ei teoreettinen kuten demokraatia, vaan aineellisesti todellinen, hallitsee yli demokraatian, joskin sitä verhonaan käyttäen, samoin kuin se käyttää byrokraatiata välineenään.

Demokraatia voi käytännöllisesti toteutua vasta silloin kun yhteiskunnan jäsenet ovat taloudellisesti tasa-arvoisia. Voidaan siis sanoa että koska taloudellista tasa-arvoisuutta ei nykyisin ihmis-yhteiskunnissa löydy, ei myöskään voi löytyä todellista demokraatiata.

"Mobokraatia"

Tämä nimitys johtuu sanasta "mob," epäjärjestyksellinen, tavallisesti jonkun erikoisasian kiihoittama ihmisjoukko, eli katujoukko. Jos tällainen joukko vississä tilanteessa saa vallan käsiinsä, nimitetään sitä "mobokraatiaksi." Sellainen valta ei kuitenkaan koskaan voi olla pitemmälti säilyvä, koska tämänlaisella joukolla tavallisesti ei ole mitään orgaanista järjestyksellisyttä eikä suunnitelmallisuutta toiminnassaan, se toimien vain tilapäisen kiihtymyksen kannustamana ja vaistojensa johtamana — paitsi silloin kun joku muu tekijä toimii sen johtajana ja käyttää sitä tarkoituspärisensä saavuttamiseksi. Jos tämänlaisella menettelyllä joku vallan pää-

määrä saavutetaan, täytyy joukon kyetä luomaan sen säilyttämiseksi välttämätön organismi ja järjestynyt voima. Jos siten tapahtuu, lakkaa "mobokraatia" olemasta ja muuttuu joksikin muuksi.

Teknokraatia

Kreikkalaista alkuperää on myöskin tämä sana, sen alkuosa johtuen sanasta "techne," tarkoittaen taitoa eli kykyä tehdä jotain. Monessa yhteydessä on "tekno"-sanaa käytetty jo aikaisemminkin, mutta teknokraatian muodossa on se esiintynyt vasta viime aikoina, samalla nimellä tunnetun järjestön eli liikkeen yhteydessä.

Kuten edellä olevista selostuksista olemme havainneet, tarkoittaa "kraatia" aina jonkunlaista hallintavaltaa, aina sen mukaan minkälaiseen sanaan se liitetään. Liitettynä "tekno"-sanaan joutuu se merkitsemään tekniikkavaltaa. Mutta koska tekniikka sellaisenaan ei luonnollisesti voi valtaa käyttää — enemmän kuin rahakaan voi käyttää valtaa ilman että se on ihmisten käytettävänä valtateinona — täytyy nimityksen luonnollisesti joutua tarkoittamaan niiden ihmisten valtaa jotka ovat tekniikan kanssa lähimmässä yhteydessä — siis tekniikkojen valtaa.

Kaikki tuotannolliseen toimintaan osallistuvat ihmiset ovat jossakin määrin yhteydessä tekniikan kanssa; siitä huolimatta ei heitä kaikkia kuitenkaan nimitetä tekniikoiksi. Tämä nimitys tarkoittaa varsinaisesti nykyisessä tuotantotoiminnassa suunnittelevan ja johtavan työn suorittajia, kuten insinöörejä, arkkitehtejä, kemistejä, metallurgisteja j. n. e. Nimensä mukaisesti siis teknokraatia tarkoittaa hallinnollisen vallan asettamista näiden suunnittelevan ja johtavan työn tekijäin käsiin.

Teknokraatia ja työväenluokka

Vielä tähän saakka ei teknokraatia ole missään ollut yhteiskunnallisesti hallitsevana tekijänä, eikä siis kokemusperäisesti voida mitään sanoa siitä siinä suhteessa. Teknikot ovat toimineet tuotannossa alitettuinä johtavan työn suorittajina ja sellaisina edelleen toimivat — plutokraatian alaisina ja sen tahtoa noudattaen. Nykyisen teknokraatillikkeen tarkoituksena kui-

tenkin ilmeisesti on sen vallan alta vapautuminen. Miten se tulisi tapahtumaan ja minkälaisia muutoksia toimeenpannen yhteiskunnan talouselämässä, se on toistaiseksi vielä verrattain epämääräisesti selitetty asia.

Teknikot ovat tuotannon yhteydessä olevia tärkeitä tekijöitä, erikoisesti nykyaikaiselle koneelliselle tuotannolle ja sen edelleen kehittämiseksi perin välttämättömiä. Tämän perusteella heillä luonnollisesti on oleva, ja tulee olla, sanavaltaa talouselämässä. Sitä vastoin plutokraattisilla, tuotannosta erossa olevilla kapitalisteilla, ei ole mitään luonnollista oikeutta yhteiskunnan talouselämän määrittelyyn ja hallintoon.

Toisaalta taas on ilmeisen selvää se että teknikot yksin eivät kykene tuotantoa käynnissä pitämään; siihen vaaditaan varsinainen tuottava työläisarmeija. Mikä tulisi olemaan näiden kahden tuotannolle välttämättömän tekijän keskinäinen suhde silloin jos teknokraatia totentuisi käytännössä nimeään vastaavaksi — tekniikkavallaksi?

Voisiko työväenluokka luottaa siihen että teknikot, hallitsevina tekijöinä, takaisivat työläisten taloudelliset oikeudet, jotka voidaan taata vain työn riiston lopettamisella tuotannossa? Sellainen oletamus olisi täysin vastainen materialistiselle käsitykselle. Sen mukaan kukin valtaa pitävä tekijä käyttää valtaa omaksi edukseen — ja me olemme halukkaat käsittämään että teknikot ovat materialisteja.

Huolimatta niistä arvokkaista palveluksista joita teknokraatit ovat yhteiskuntataloudelliselle edistykseen tehneet julkaisemillaan tilastollisilla laskelmilla ja nykyisen talousjärjestelmän asiallisilla arvosteluillaan, ei työväen yhteiskuntakumouksellisella luokkaliikkeellä ole mitään syytä luopua omista päämääristään ja taistelukeinoistaan ja jättää kohtaloon tämän uuden -kraatian varaan. Sellaistakin ajatusta näyttää työväestön keskuudessa ilmenevän. Se on käsitettävä oman järjestymättömyyden tai heikon järjestyneisyyden ja siitä johtuvan avuttomuuden aiheuttamaksi.

Tuotantokoneistoa käyttävät työläiset ja teknikot yhdessä kykenevät luomaan uuden yhteiskuntatalouden, jossa kaikki ihmiselliset tarpeet tulevat tyydytetyksi. Mutta sen on tapahduttava kaikkien tuotannolle arpeellisten tekijäin yhteisillä, tasapuolisilla oikeuksilla ja vallalla; ei yksinomaan tekniikkojen vallalla, jota "teknokraatia"-nimitys edellyttäisi.

Työväen luokkaliikkeen ja teknokraatian keskinäistä suhdetta määrittelemään soveltuu varsin asiallisesti se lausunto jonka I. W. W:n toimeenpaneva komitea äskeisessä kokouksessaan tästä asiasta antoi. Liitettäköön se tähän suomennettuna:

I. W. W:n yleinen toimeenpaneva neuvosto haluaa julkilausua että I. W. W. ei ole antanut tunnustustaan tai millään tavalla asettanut itseään sitoumuksen alaiseksi siihen liikkeeseen, järjestöön eli suunnitelmaan nähden

joka tunnetaan teknokraatiana. I. W. W:n periaatteet ja tarkoitusperät ovat määritellysti julkilausutut I. W. W:n esipuheessa, johon kaikkien huomiota kiinnitetään. Sikäli kuin näiden teknokraatisten ryhmien lausunnot ovat yhdenmukaisia meidän järjestömme esipuheen kanssa, on se varsin hyvä; sitä laajemmalle ulottuvaa tunnustusta me emme voi antaa.

Järjestömme on kiinteästi luokkataistelulle perustuva; ja me käsitämme että haluttu yhteiskunnallinen muutos ei voi tapahtua muuten kuin sillä tavalla kuin on julkilausuttu järjestömme esipuheessa: "Näiden kahden luokan välillä täytyy taistelun jatkuva siihen saakka kunnes maailman työläiset järjestyvät luokkana, ottavat haltuunsa maan ja tuotantokoneiston ja poistavat palkkajärjestelmän."

Koululaitoksen Rappeutuminen — Tarkoituksellistako?

KIELTÄMÄTTÖMÄN selviä rappeutumisilmiöitä on havaittavissa Amerikan kapitalistisessa koululaitoksessa nykyisin.

Jokainen lienee kuullut tai lukenut Chicagon palkattomista opettajista ja heidän äskeisestä mielenosoituksestaan. Jo vuosikautia on heidän palkansaantinsa ollut perin epämääräistä. Chicagon opettajat eivät ole ainoat siinä asemassa olevat, joskin heidän kohtalonsa on herättänyt enimmänsä huomiota. Monissa muissa kaupungeissa on opettajille palkan maksaminen ollut enemmän tai vähemmän epämääräistä ja sattuman varassa.

Kaikkialla on alennettu opettajain palkkoja tuntuvasti. Kaikkialla on vähennetty opettajia — joka luonnollisesti merkitsee enemmän työtä toimeensa edelleen oleville ja luonnollisesti huonompaa opetusta, var-

sinkin kun väkiluvun jatkuva lisääntyminen lisää oppilaita kouluihin. Lisäksi on koulujen toimintaa supisteltu yhdellä ja toisella tavalla. Lukukautta on lyhennetty, iltaja kesäkouluja lopetettu kokonaan, kouluja yhdistelty ja toisia jätetty kokonaan kylmille. Suhteellisen vähän on uusia kouluhuoneustoja rakennettu. Tuhansiin nousee kokonaan suljettujen koulujen lukumäärä, kymmeniintuhansiin työttömiksi jääneiden opettajain ja satoihintuhansiin, jos ei miljooniin, koulutta jäävien lasten luku.

Toukokuun alkupuolella piti American Council on Education-niminen järjestö kokouksensa Washingtonissa. Kokouksessa esitetty vuotuinen raportti osoitti tilastoilla että kymmenessä valtiossa on vuoden ajalla kokonaan sulettu ei vähemmän kuin 2,571 koulua. Tilastot käsittivät enimmäkseen